

Til Økonomiudvalget

20-02-2014

Deloitte's Direktionsnotater af februar 2014, løbende revision af Økonomiforvaltningens regnskab 2013

Sagsnr.
2011-58008

Dokumentnr.
2011-58008-50

Kommunens eksterne revisor, Deloitte, har den 5. februar 2014 fremsendt Direktionsnotatet vedrørende løbende revision for 2013 til Økonomiforvaltningen og den 19. februar 2014 til Koncernservice.

Sagsbehandler
Theis Nerder

Af Direktionsnotaterne fremgår Økonomiforvaltningens og Koncernservices kommentarer til og tiltag som følge af Deloitte's bemærkninger og anbefalinger til regnskabet for 2013.

Anbefalinger fra 2013

Revisionen, der først forventes afsluttet medio maj 2014, har p.t. ikke givet anledning til nye anbefalinger eller bemærkninger. Deloitte har således ikke medtaget nye revisionsbemærkninger.

Opfølgning på ikke afsluttede bemærkninger fra 2012 og tidligere

I forhold til gamle revisionsbemærkninger, som endnu ikke er afsluttede, har Deloitte enten ikke afsluttet deres revision eller har fundet det mest hensigtsmæssigt at foretage opfølgningen i forbindelse med statusrevisionen hvad angår Økonomiforvaltningen.

Hvad angår Koncernservice er revisionspunkterne "Periodiseringsfejl af lønrefusion" og "Generelle it-kontroller" nu afsluttet af Koncernservice og forventes derfor afsluttet af revisionen i det kommende direktionsnotat, som revisionen forventer at have klar i maj 2014.

I forhold til punktet "Regeloverholdelse og kontroller vedrørende omkostningsdisponering og udbetalinger" har Koncernservice i oktober 2013 igangsat projektet "Intelligent fakturabehandling", der skal forbedre fakturabehandlingsprocessen. Det forventes, at Workflow fra ultimo 2014 kan understøtte to godkendere forinden en E-faktura frigives til betaling, såfremt der er krav om "to på tråden".

Afsluttede bemærkninger fra 2012 og tidligere

Nedenstående tre revisionsbemærkninger anses af Deloitte for værende afsluttede:

- Kommunens omkostningsbaserede regnskabsresultat
- Momsberigtigelse for tidligere år
- Manglende forsikring af Sydhavnens Skole

**Sekretariatet for
Ledelse og
Kommunikation**

Københavns Rådhus,
Rådhuspladsen I
1599 København V

Telefon
3366 2128

E-mail
BW7L@okf.kk.dk

EAN nummer
5798009800299

I henhold til proceduren for revisionsrapportering, som er besluttet af Borgerrepræsentationen den 11. februar 2010, skal Direktionsnotatet forelægges Økonomiudvalget indenfor 3 uger til orientering.

De to Direktionsnotater er vedlagt som bilag.

Bilag

- Deloitte's Direktionsnotat af 5. februar 2014 – Løbende revision vedrørende 2013 for Økonomiforvaltningen
- Deloitte's Direktionsnotat af 19. februar 2014 – Løbende revision vedrørende 2013 for Koncernservice

**Københavns Kommune
Økonomiforvaltningen**

**Direktionsnotat af 5. februar 2014
Løbende revision vedrørende 2013**

Indholdsfortegnelse

	<u>Side</u>
1. Indledning	1
2. Konklusion på anbefalinger fra 2013	3
3. Konklusion på ikke afsluttede observationer 2012 og tidligere	3
3.1 Opfølgning på ikke afsluttede observationer fra 2012 og tidligere	3
3.1.1 Opfølgning på ikke afsluttede observationer fra 2012 og tidligere – revisionsbemærkninger	3
3.1.2 Opfølgning på ikke afsluttede observationer fra 2012 og tidligere – øvrige forhold	3
4. Afsluttede observationer fra 2012 og tidligere	4
4.1 Afsluttede observationer fra 2012 og tidligere	4
4.1.1 Afsluttede observationer fra 2012 og tidligere – øvrige forhold	4
5. Afslutning	4

1. Indledning

Som led i den løbende revision for 2013 har vi for udvalgte revisionsområder foretaget en gennemgang af forvaltningens kontrolsystemer og forretningsgange, der er relevante for udarbejdelse og aflæggelse af årsregnskabet.

Det påhviler ledelsen at tilrettelægge kontrolsystemer og forretningsgange, der er betryggende efter forvaltningens forhold, og det påhviler revisor at gennemgå disse forretningsgange og interne kontroller som et led i revisionen af årsregnskabet.

Vi skal for god ordens skyld gøre opmærksom på, at revisionen først kan anses for afsluttet, når vi har underskrevet erklæringen på årsregnskabet.

På grund af Københavns Kommunes størrelse og antallet af transaktioner i økonomisystemet er det vores vurdering, at det er mest effektivt at udføre revisionen af Københavns Kommune for 2013 med udgangspunkt i en kontrolbaseret revisionsstrategi. Det betyder, at vores revision er rettet mod vurdering af Københavns Kommunes implementerede manuelle og automatiske kontroller på væsentlige regnskabsområder, der imødegår, at utilsigtet eller tilsigtet fejl begås. Ved manuelle kontroller forstår vi for eksempel ledelsens udøvende og overvågende kontrol, budgetkontrol, effektiv person- og funktionsadskillelse samt forvaltningens overholdelse af forvaltningsspecifikke ledelsesgodkendte forretningsgange eller forretningsgange udarbejdet i henhold til Kasse- og Regnskabsregulativet. Ved automatiske kontroller forstår vi kontroller, der er implementeret i kommunens finanssystem og underliggende subsystemer, der for eksempel vedrører styring af brugerrettigheds- og adgangskontroller til it-systemer, kontroller for styring af opdatering/ændring af it-systemer mv.

På områder, hvor vi finder det hensigtsmæssigt, kombineres vores revision af kommunens implementerede kontroller med specifikke substansrevisionshandlinger for at gennemføre revisionen af et givent område.

Vi har organiseret revisionen af kommunen for 2013 på samme måde som sidste år. Vi har således revideret givne transaktionskæder/regnskabsposter på tværs af kommunens forvaltninger, hvor vi finder det hensigtsmæssigt. Vi sikrer ved denne organisering af revisionen, at revisionen udføres mere effektivt, med samme revisionsdybde i alle forvaltninger, samt at rapporteringen til den enkelte forvaltning bliver mere ensartet.

Følgende områder revideres efter en tværgående revisionsmetodik:

- Økonomistyring og kontrolsystemer, hvor vi foretager gennemgang af kommunens økonomistyring, herunder efterlevelse af retningslinjerne for budgetopfølgning, indhentelse af tillægsbevillinger, risikovurderinger mv.
- It-revision, hvor vi foretager en efterprøvning af kommunens it-anvendelse, herunder kontrolmiljøet omkring it-anvendelsen
- Omkostningsdisponering og udbetalinger, hvor vi tester, hvorvidt kommunens udarbejdede forretningsgange er hensigtsmæssigt og tilstrækkeligt udformet og implementeret og gennem blandt andet servicebesøg, jf. nedenfor, sikrer, at disse efterleves på kommunens forskellige niveauer
- Revision af lønninger, hvor vi dels tester kommunens interne kontrolforanstaltninger, dels gennem blandt andet servicebesøg, jf. nedenfor, sikrer, at disse efterleves på kommunens forskellige niveauer ved gennemførelse af revision af personsager

Ansvar for den samlede revision er naturligvis vores, men en del af den samlede revision gennemføres efter aftale af Intern Revision. Dette drejer sig om omkostningsdisponering og udbetalinger i decentrale enheder samt revision af lønsager, hvor Intern Revision gennemfører selve revisionen og rapporterer til forvaltningen samt os. Vores endelige konklusioner på den af Intern Revisions gennemførte revision vil i det omfang, det er relevant for den enkelte forvaltning, blive optaget i direktionsnotatet.

Lønrevisionen varetages efter aftale, jf. ovenfor, af Intern Revision. Lønrevisionen, herunder opfølgning på tidligere år, er ikke afsluttet, og som følge heraf vil rapportering finde sted på et senere tidspunkt.

Den revision, der udføres i form af servicebesøg på decentrale enheder, varetages efter aftale, jf. ovenfor, af Intern Revision. Denne revision, herunder opfølgning på tidligere år, er ikke afsluttet, og som følge heraf vil rapportering finde sted på et senere tidspunkt.

Formålet med dette direktionsnotat er at opsummere de forhold, som er konstateret i forbindelse med vores revision indtil nu, og som, vi mener, bør komme til ledelsens kendskab. De opsummerede forhold er drøftet med de personer, som har ansvaret for de pågældende forhold.

Direktionsnotatet indeholder endvidere opfølgning på ledelsens igangsatte initiativer på vores observationer beskrevet i revisionsberetningen og direktionsnotaterne for 2012.

Hver anbefaling er markeret med et af nedenstående symboler, som vi har anvendt for at tydeliggøre vurderingen af vores specifikke observation/anbefaling.

Symbol	Betydning
	Der er tale om graverende forhold, for eksempel i form af en sandsynlig lovovertrædelse eller en væsentlig tabsrisiko.
	Revisionsområdet vurderes som ikke betryggende, og der er behov for skærpet fokus fra ledelsen, da der er behov for væsentlige forbedringer. Afgørende/betydelige forhold hvor vi anbefaler hurtig handling.
	Revisionsområdet vurderes som mindre betryggende, og der er behov for opmærksomhed fra ledelsen, da der er usikkerhed eller behov/mulighed for forbedringer.
	Revisionsområdet vurderes som relativt betryggende, og der er alene behov for forbedringer af mindre væsentlig karakter. Øvrige anbefalinger, herunder forhold der påvirker dagligdags aktiviteter.
	Revisionsområdet har ikke givet anledning til bemærkninger.

2. Konklusion på anbefalinger fra 2013

Vi har foretaget opfølgning på tidligere års observationer og gennemgået en række revisionsområder, herunder væsentligst "Omkostningsdisponering og udbetalinger". Revisionen, der først forventes afsluttes medio maj 2014, har p.t. ikke givet anledning til nye anbefalinger/bemærkninger. I tilknytning hertil kan det oplyses, at lønrevision og servicebesøg på institutioner udføres og rapporteres af Intern Revision, og at eventuelle anbefalinger/bemærkninger herfra vil blive opsummeret i direktionsnotatet ultimo maj måned 2014.

3. Konklusion på ikke afsluttede observationer 2012 og tidligere

3.1 Opfølgning på ikke afsluttede observationer fra 2012 og tidligere

Vores opfølgning på observationer fra 2012 og tidligere år, der er enten ikke endeligt afsluttet, eller som mest hensigtsmæssigt vil kunne foretages i forbindelse med statusrevisionen, er i efterfølgende oversigt markeret med et "-".

3.1.1 Opfølgning på ikke afsluttede observationer fra 2012 og tidligere – revisionsbemærkninger	Konklusion	Afsnit
Bevillingsoverholdelse	-	-
Forbedring af processer og rutiner vedrørende årsregnskabet's balance	-	-
Mangelfuld lønadministration	-	-

3.1.2 Opfølgning på ikke afsluttede observationer fra 2012 og tidligere – øvrige forhold	Konklusion	Afsnit
Forvaltningens bevillingskontrol	-	-
Ledelseskontrol og systemafstemninger på statsrefusionsområdet	-	-
Balancen	-	-

4. Afsluttede observationer fra 2012 og tidligere

4.1 Afsluttede observationer fra 2012 og tidligere

4.1.1 Afsluttede observationer fra 2012 og tidligere – øvrige forhold	Oprindelig konklusion	Afsluttet
Kommunens omkostningsbaserede regnskabsresultat	!	✓
Momsberigtigelse for tidligere år	✓	✓

5. Afslutning

I henhold til proceduren for revisionsrapportering, som er besluttet af Borgerrepræsentationen 11. februar 2010, skal det endelige notat fremsendes til fagudvalget med direktionens kommentarer inden for 3 uger.

København, den 5. februar 2014

Deloitte
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Lyng Skovgaard
statsautoriseret revisor

Allan Bojer
revisor

**Københavns Kommune
Koncernservice**

**Direktionsnotat af 19. februar 2014
Løbende revision vedrørende 2013**

Indholdsfortegnelse

	<u>Side</u>
1. Indledning	1
2. Konklusion på anbefalinger fra 2013	3
3. Konklusion på ikke afsluttede observationer fra 2012 og tidligere	3
3.1 Opfølgning på ikke afsluttede observationer fra 2012 og tidligere	3
3.1.1 Opfølgning på ikke afsluttede observationer fra 2012 og tidligere – revisionsbemærkninger	3
3.1.2 Opfølgning på ikke afsluttede observationer fra 2012 og tidligere – øvrige forhold	4
4. Afsluttede observationer fra 2012 og tidligere	4
4.1 Afsluttede observationer fra 2012 og tidligere	4
4.1.1 Afsluttede observationer fra 2012 og tidligere – revisionsbemærkninger	4
5. Afslutning	5

1. Indledning

Som led i den løbende revision for 2013 har vi for udvalgte revisionsområder foretaget en gennemgang af forvaltningens kontrolsystemer og forretningsgange, der er relevante for udarbejdelse og aflæggelse af årsregnskabet.

Det påhviler ledelsen at tilrettelægge kontrolsystemer og forretningsgange, der er betryggende efter forvaltningens forhold, og det påhviler revisor at gennemgå disse forretningsgange og interne kontroller som et led i revisionen af årsregnskabet.

Vi skal for god ordens skyld gøre opmærksom på, at revisionen først kan anses for afsluttet, når vi har underskrevet erklæringen på årsregnskabet.

På grund af Københavns Kommunes størrelse og antallet af transaktioner i økonomisystemet er det vores vurdering, at det er mest effektivt at udføre revisionen af Københavns Kommune for 2013 med udgangspunkt i en kontrolbaseret revisionsstrategi. Det betyder, at vores revision er rettet mod vurdering af Københavns Kommunes implementerede manuelle og automatiske kontroller på væsentlige regnskabsområder, der imødegår, at utilsigtet eller tilsigtet fejl begås.

Ved manuelle kontroller forstår vi for eksempel ledelsens udøvende og overvågende kontrol, budgetkontrol, effektiv person- og funktionsadskillelse samt forvaltningens overholdelse af forvaltningsspecifikke ledelsesgodkendte forretningsgange eller forretningsgange udarbejdet i henhold til Kasse- og Regnskabsregulativet.

Ved automatiske kontroller forstår vi kontroller, der er implementeret i kommunens finanssystem og underliggende subsystemer, der for eksempel vedrører styring af brugerrettigheds- og adgangskontroller til it-systemer, kontroller for styring af opdatering/ændring af it-systemer mv.

På områder, hvor vi finder det hensigtsmæssigt, kombineres vores revision af kommunens implementerede kontroller med specifikke substansrevisionshandlinger for at gennemføre revisionen af et givent område.

Vi har organiseret revisionen af kommunen for 2013 på samme måde som sidste år. Vi har således revideret givne transaktionskæder/regnskabsposter på tværs af kommunens forvaltninger, hvor vi finder det hensigtsmæssigt. Vi sikrer ved denne organisering af revisionen, at revisionen udføres mere effektivt, med samme revisionsdybde i alle forvaltninger, samt at rapporteringen til den enkelte forvaltning bliver mere ensartet.

Følgende områder revideres efter en tværgående revisionsmetodik:

- Økonomistyring og kontrolsystemer, hvor vi foretager gennemgang af kommunens økonomistyring; herunder efterlevelse af retningslinjerne for budgetopfølgning, indhentelse af tillægsbevillinger, risikovurderinger mv.
- It-revision, hvor vi foretager en efterprøvning af kommunens it-anvendelse, herunder kontrolmiljøet omkring it-anvendelsen
- Omkostningsdisponering og udbetalinger, hvor vi tester, hvorvidt kommunens udarbejdede forretningsgange er hensigtsmæssigt og tilstrækkeligt udformet og implementeret og gennem bl.a. servicebesøg, jf. nedenfor, sikrer, at disse efterleves på kommunens forskellige niveauer
- Revision af lønninger, hvor vi dels tester kommunens interne kontrolforanstaltninger, dels gennem bl.a. servicebesøg, jf. nedenfor, sikrer, at disse efterleves på kommunens forskellige niveauer ved gennemførelse af revision af personsager.

Ansvar for den samlede revision er naturligvis vores, men en del af den samlede revision gennemføres efter aftale af Intern Revision. Dette drejer sig om omkostningsdisponering og udbetalinger i de centrale enheder samt revision af lønsager, hvor Intern Revision gennemfører selve revisionen og rapporterer dels til forvaltningen, dels til os. Vores endelige konklusioner på den af Intern Revisions gennemførte revision vil i det omfang, det er relevant for den enkelte forvaltning, blive optaget i direktionsnotatet.

Lønrevisionen varetages efter aftale, jf. ovenfor af Intern Revision. Lønrevisionen, herunder opfølgning på tidligere år, er ikke afsluttet, og som følge heraf vil rapportering finde sted på et senere tidspunkt.

Den revision, der udføres i form af servicebesøg på decentrale enheder, varetages efter aftale, jf. ovenfor af Intern Revision. Denne revision, herunder opfølgning på tidligere år, er ikke afsluttet, og som følge heraf vil rapportering finde sted på et senere tidspunkt.

Formålet med dette direktionsnotat er at opsummere de forhold, som er konstateret i forbindelse med vores revision indtil nu, og som vi mener, bør komme til ledelsens kendskab. De opsummerede forhold er drøftet med de personer, som har ansvaret for de pågældende forhold.

Direktionsnotatet indeholder endvidere opfølgning på ledelsens igangsatte initiativer på vores observationer beskrevet i revisionsberetningen og direktionsnotaterne for 2012.

Hver anbefaling er markeret med et af nedenstående symboler, som vi har anvendt for at tydeliggøre vurderingen af vores specifikke observation/anbefaling.

Symbol	Betydning
	Der er tale om graverende forhold, for eksempel i form af en sandsynlig lovovertrædelse eller en væsentlig tabsrisiko.
	Revisionsområdet vurderes som ikke betryggende, og der er behov for skærpet fokus fra ledelsen, da der er behov for væsentlige forbedringer. Afgørende/betydelige forhold hvor vi anbefaler hurtig handling.
	Revisionsområdet vurderes som mindre betryggende, og der er behov for opmærksomhed fra ledelsen, da der er usikkerhed eller behov/mulighed for forbedringer.
	Revisionsområdet vurderes som relativt betryggende, og der er alene behov for forbedringer af mindre væsentlig karakter. Øvrige anbefalinger, herunder forhold der påvirker dagligdags aktiviteter.
	Revisionsområdet har ikke givet anledning til bemærkninger.

2. Konklusion på anbefalinger fra 2013

Vi har foretaget opfølgning på tidligere års observationer og gennemgået en række revisionsområder, herunder væsentligst "Omkostningsdisponering og udbetalinger" og generelle it-kontroller. Revisionen, der først forventes afsluttet medio maj 2014, har p.t. ikke givet anledning til nye anbefalinger/bemærkninger. I tilknytninger hertil kan det oplyses, at lønrevision og servicebesøg på institutioner udføres og rapporteres af Intern Revision, og at eventuelle anbefalinger/bemærkninger herfra vil blive opsummeret i direktionsnotatet ultimo maj måned 2014.

3. Konklusion på ikke afsluttede observationer fra 2012 og tidligere

3.1 Opfølgning på ikke afsluttede observationer fra 2012 og tidligere

Vores opfølgning på observationer fra 2012 og tidligere år, der er enten ikke endeligt afsluttet, eller som mest hensigtsmæssigt vil kunne foretages i forbindelse med statusrevisionen, er i efterfølgende oversigt markeret med et "-".

3.1.1 Opfølgning på ikke afsluttede observationer fra 2012 og tidligere – revisionsbemærkninger	Konklusion	Afsnit
Periodiseringsfejl af lønrefusion	-	-

3.1.2 Opfølgning på ikke afsluttede observationer fra 2012 og tidligere – øvrige forhold	Konklusion	Afsnit
Regeloverholdelse og kontroller vedrørende omkostningsdisponering og udbetalinger		-
Generelle it-kontroller		-
KMD-Outsourcing af generelle it-kontroller hos serviceleverandør	-	-
Afstemning af SKAT's E-indkomstregistrering	-	-
Sygedagpenge- og barselsrefusioner	-	-

Revisionen af omkostningsdisponering og udbetalinger er igangværende, og vores observationer er ikke ændret i forhold til de bemærkninger, der er givet i direktionsnotat af 6. august 2013 vedrørende 2012. Bemærkningerne hertil vil derfor først blive ajourført ved status 2013 i maj 2014.

Revisionen af de generelle it-kontroller er stort set afsluttet, og på nuværende tidspunkt udestår enkelte områder af revisionen, herunder primært opfølgning på tidligere rapporterede observationer på Windows platformen. Udestående områder forventes ikke at give anledning til væsentlige observationer, og vores observationer er ikke ændret i forhold til de bemærkninger, der er givet i direktionsnotat af 6. august 2013 vedrørende 2012.

Revisionen af "KMD-Outsourcing" er ikke afsluttet, og vores bemærkninger vedrørende KMD-Outsourcing vil derfor først blive ajourført ved status 2013 i maj 2014

4. Afsluttede observationer fra 2012 og tidligere

4.1 Afsluttede observationer fra 2012 og tidligere

4.1.1 Afsluttede observationer fra 2012 og tidligere – revisionsbemærkninger	Oprindelig konklusion	Afsluttet
Manglende forsikring af Sydhavnens Skole		

5. Afslutning

I henhold til proceduren for revisionsrapportering, som er besluttet af Borgerrepræsentationen 11. februar 2010, skal det endelige notat fremsendes til fagudvalget med direktionens kommentarer inden for 3 uger. Notatet er endvidere fremsendt til Økonomiforvaltningen.

København, den 19. februar 2014

Deloitte
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Lyng Skovgaard
statsautoriseret revisor

Allan Bøjer
revisor

